Lietas Nr. 11130001720
K71-0332-20/15

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā 2020. gada 9. martā

Vidzemes rajona tiesa:
tiesnesis A. Melbergs,
piedaloties prokurorei D. Langinai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiek apsūdzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

Apsūdzētais/pers. A/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas) vadīja transportlīdzekli, būdams alkohola ietekmē.

Proti, apsūdzētais /pers. A/ 2020. gada 12. janvārī ap plkst. 22.28 /adrese/, pa autoceļa Kocēni-Limbaži-Tūja 13. km, virzienā uz Kocēniem, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas) vadīja automobili "/TL marka/" ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, būdams alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija izelpotajā gaisā, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, sākotnējā pārbaudē – 1,76 promiles, bet atkārtotā – 1,86 promiles).

Ar šādu savu rīcību apsūdzētais /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Apsūdzētais/pers. A/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Proti, apsūdzētais /pers. A/, apzinoties, ka viņam ar Zemgales rajona tiesas 2018. gada 13. jūlija lēmumu, ar kuru noteikts galīgais sods pēc spriedumu kopības (pēc Valmieras rajona tiesas 2017. gada 25. septembra sprieduma, Valmieras rajona tiesas 2017. gada 26. oktobra sprieduma un Valmieras rajona tiesas 2018. gada 2. februāra sprieduma) ir atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz septiņiem gadiem pieciem mēnešiem 13 dienām, 2020. gada 12. janvārī ap plkst. 22.28 /adrese/, pa autoceļa Kocēni-Limbaži-Tūja 13. km, virzienā uz Kocēniem, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vadīja automobili "/TL marka/" ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ bez tiesībām vadīt šo un citus transportlīdzekļus.

Ar šādu savu rīcību apsūdzētais /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais /pers. A/ (turpmāk sprieduma tekstā – apsūdzētais) savu vainu (vainīgumu) Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta pirmo daļu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanas laikā netika izdarīta.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā izdarītais nodarījums par transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām alkohola ietekmē ir pareizi kvalificēts saskaņā ar Krimināllikuma 262. panta pirmo daļu, jo apsūdzētais bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas ar tiesas spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu) vadīja transportlīdzekli, būdams alkohola ietekmē. Alkohola koncentrācija apsūdzētā organismā, kad apsūdzētais vadīja transportlīdzekli, pārsniedza Ceļu satiksmes likuma 28. panta pirmās daļas 1. punkta norādīto pieļaujamo alkohola koncentrāciju transportlīdzekļa vadītāja organismā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā izdarītais nodarījums par transportlīdzekļa vadīšanu tiesību ierobežošanas soda laikā ir pareizi kvalificēts saskaņā ar Krimināllikuma 312. panta otro daļu, jo apsūdzētais, būdams sodīts ar tiesību ierobežošanas sodu, tiesību ierobežošanas laikā vadot transportlīdzekli, izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Tiesa secina, ka apsūdzētā vaina (vainīgums) Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīta. Apsūdzētais par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir sodāms.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta pirmo daļu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.

Krimināllikuma 46. panta otrā daļa noteic, ka, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Atbilstoši Krimināllikuma 46. panta trešajai daļai, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu likumdevējs ir klasificējis Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus kā mazāk smagu noziegumu.

Apsūdzētais ir izdarījis tīšu noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību un tīšu noziedzīgu nodarījumu pret jurisdikciju.

Ar apsūdzētā izdarīto, Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu tika apdraudētas sabiedrības drošības intereses mehānisko transportlīdzekļu kustības drošības jomā, radot potenciālus draudus nodarīt kaitējumu citu cilvēku veselībai un dzīvībai, kā arī citu personu īpašumam. Minētā noziedzīgā nodarījuma īpašo kaitīgumu raksturo fakts, ka alkohola koncentrācija apsūdzētā organismā, kad viņš vadīja transportlīdzekli, vairākas reizes pārsniedza pieļaujamo alkohola koncentrāciju transportlīdzekļa vadītāja organismā.

Ar apsūdzētā izdarīto, Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu tika apdraudētas valsts jurisdikcijas intereses kriminālsodu izpildes jomā.

Pārbaudot apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, ir noskaidrots sekojošais. Apsūdzētais pirms šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas bija vairākas reizes sodīts kriminālā kārtā par tīšu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Apsūdzētais pēdējo reizi bija sodīts ar Valmieras rajona tiesas 2018. gada 2. februāra spriedumu par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. pantā paredzēto

noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo, otro un ceturto daļu galīgais sods apsūdzētajam pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ir noteikts – brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz četriem gadiem. Valmieras rajona tiesas 2018. gada 2. februāra spriedums ir stājies spēkā 2018. gada 20. februārī. Ar Zemgales rajona tiesas 2018. gada 13. jūlija lēmumu saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu apsūdzētajam ir noteikts galīgais sods pēc spriedumu kopības – pēc Valmieras rajona tiesas 2017. gada 25. septembra sprieduma, Valmieras rajona tiesas 2017. gada 26. oktobra sprieduma un Valmieras rajona tiesas 2018. gada 2. februāra sprieduma, proti, brīvības atņemšana uz vienu gadu sešiem mēnešiem un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz septiņiem gadiem pieciem mēnešiem 13 dienām. Zemgales rajona tiesas 2018. gada 13. jūlija lēmums ir stājies spēkā 2018. gada 11. oktobrī. Apsūdzētais brīvības atņemšanas sodu ir izcietis 2019. gada 27. augustā (lietas 18.-23. un 49.-50. lapas). Jēkabpils cietuma, kurā apsūdzētais iepriekš ir izcietis brīvības atņemšanas sodu, administrācija raksturo apsūdzēto kopumā negatīvi, kā notiesāto, kurš nebija vērsts uz sadarbību ar cietuma administrāciju un bieži izrādījis negatīvu nostāju pret cietuma administrācijas darbinieku likumīgajām prasībām (lietas 46. lapa). Apsūdzētais ir sodīts administratīvi. Lietā nav ziņu, ka apsūdzētais būtu samaksājis visus viņam administratīvo pārkāpumu lietu ietvaros uzliktos naudas sodus (lietas 18.-23. lapa). Apsūdzētajam pašlaik ir četrdesmit trīs gadi. Apsūdzētajam ir deklarēta dzīvesvieta (lietas 15. lapa). Apsūdzētā apgādībā atrodas viens nepilngadīgs bērns (lietas 17. lapa). Apsūdzētais saskaņā ar viņa tiesai norādītajām ziņām pašlaik strādā gadījuma darbus. Apsūdzētajam saskaņā ar viņa tiesai norādītajām ziņām ir problemātiska alkoholisko dzērienu lietošana. Apsūdzētais pēc viņa tiesai norādītajām ziņām nav neko darījis, lai minēto problēmu risinātu.

Atbildību mīkstinoši apstākļi, kas minēti Krimināllikuma 47. panta pirmajā daļā, apsūdzētā rīcībā netika konstatēti.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētais tiesas sēdes laikā ir atzinis savu vainu (vainīgumu) izdarītajos noziedzīgajos nodarījumos un paudis nožēlu par izdarīto. Tiesa šo apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otrās daļas noteikumiem atzīst kā atbildību mīkstinošo apstākli apsūdzētā rīcībā attiecībā uz abiem apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Atbildību pastiprinošais apstāklis apsūdzētā rīcībā attiecībā uz abiem apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu – tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Tiesa, ņemot vērā to, ka abi apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi faktiski veido noziedzīgu nodarījumu ideālo kopību, saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta otrās daļas noteikumiem neatzīst alkohola ietekmi kā atbildību pastiprinošo apstākli apsūdzētā rīcībā attiecībā uz Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas sankcija kā sodu paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam, īslaicīgu brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

Krimināllikuma 312. panta otrās daļas sankcija kā sodu paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam, īslaicīgu brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu.

Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā ir noteikts, ka soda mērķis ir:

1) aizsargāt sabiedrības drošību;

2) atjaunot taisnīgumu;

3) sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu;

4) resocializēt sodīto personu;

5) panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumu un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta ceturto daļu brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, atzīst, ka apsūdzētais par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu ir sodāms ar brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem sešiem mēnešiem. Apsūdzētais par Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu ir sodāms ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

Tiesa, ņemot vērā apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, ka apsūdzētais ir izdarījis divus tīšus noziedzīgus nodarījumus, un to, ka apsūdzētais pirms šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas jau bija sodīts par citu tīšu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, turklāt apsūdzētais konkrētos noziedzīgos nodarījumus ir izdarījis salīdzinoši neilgu laiku pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, secina, ka šajā gadījumā Krimināllikuma 35. panta otrās daļas 1., 3. un 5. punktā noteiktais soda mērķis nav sasniedzams, nosakot apsūdzētajam par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem kādu citu no attiecīgo pantu daļu sankcijās paredzētajiem vieglāka soda veidiem, proti, naudas sodu, piespiedu darbu vai īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu. Tiesa uzskata, ka apsūdzētā tiesību ierobežojums saistībā ar brīvības atņemšanas soda piemērošanu ir saistīts ar sabiedrības drošības interesēm, kuras apsūdzētais, nesaņemot atbilstošu sodu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tiesas ieskatā, ar ļoti lielu varbūtību, ņemot vērā to, ka apsūdzētais jau agrāk ir sodīts par līdzīga rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, varētu turpināt ignorēt.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētais šos noziedzīgos nodarījumus ir izdarījis salīdzinoši neilgu laiku pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, secina, ka apsūdzētajam brīvības atņemšanas sods par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir nosakāms krietni virs minimālās brīvības atņemšanas soda apmēra, ko apsūdzētajam par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem var piemērot.

Tiesa uzskata, ka iepriekš minētais soda veids un apmērs ir samērīgs, kā arī ir pietiekams, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu un sasniegtu soda mērķi.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētajam tiek noteikts sods par diviem mazāk smagiem noziegumiem, turklāt par vienu no noziedzīgajiem nodarījumiem apsūdzētajam tiek noteikts arī papildsods, atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmās, otrās un ceturtās daļas noteikumiem apsūdzētajam ir nosakāms galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam galīgo pamatsodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ņem vērā apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, ar tiem radīto kaitējumu, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, atbildību mīkstinošo apstākli un atbildību pastiprinošo apstākli apsūdzētā rīcībā, kā arī par katru no noziedzīgajiem nodarījumiem noteiktā soda veidu un apmēru.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētā rīcībā tika konstatēts atbildību mīkstinošais apstāklis, secina, ka, nosakot apsūdzētajam galīgo pamatsodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ir pamats piemērot apsūdzētajam labvēlīgos Krimināllikuma 50. panta otrās daļas noteikumus par piespriesto sodu daļēju saskaitīšanu.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta ceturtās daļas noteikumiem apsūdzētajam pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteiktajam pamatsodam ir pievienojams papildsods, kas ir noteikts par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesa, ņemot vērā visu iepriekš minēto, atzīst, ka apsūdzētajam galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ir nosakāms –

brīvības atņemšana uz vienu gadu un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz četriem gadiem sešiem mēnešiem.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētais ir izdarījis divus tīšus noziedzīgus nodarījumus, un to, ka apsūdzētais noziedzīgos nodarījumus ir izdarījis, būdams jau iepriekš sodīts par citu tīšu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, secina, ka, nosakot galīgo pamatsodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, nav piemērojami Krimināllikuma 50. panta otrās daļas vislabvēlīgākie noteikumi par vieglākā soda ietveršanu smagākajā.

Tiesa, ņemot vērā, ka apsūdzētais ir paudis nožēlu par savu noziedzīgo rīcību, un tiesa cer, ka šī apsūdzētā paustā nožēla ir patiesa, secina, ka, nosakot galīgo pamatsodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, soda mērķa sasniegšanas nolūkā nav nepieciešams piemērot Krimināllikuma 50. panta otrās daļas bargākos noteikumus par piespriesto sodu pilnīgu saskaitīšanu.

Tiesa uzskata, ka minētais galīgā soda pēc noziedzīgu nodarījumu kopības apmērs ir samērīgs, kā arī ir pietiekams, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu un sasniegtu soda mērķi.

Tiesa, ņemot vērā to, ka tiesību ierobežošanas sods, ko apsūdzētais nav pilnībā izcietis pēc Zemgales rajona tiesas 2018. gada 13. jūlija lēmuma, ir pievienots citā spriedumā noteiktajam sodam, un šis spriedums pēc tiesas rīcībā esošajām ziņām nav stājies spēkā (lietas 51.-52. lapas), secina, ka tiesai šā kriminālprocesa ietvaros nav pamata noteikt apsūdzētajam galīgo sodu pēc spriedumu kopības.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētajam tiek noteikts brīvības atņemšanas sods, un apsūdzētais līdz šim nav izvairījies no pirmstiesas procesa un tiesas, atzīst, ka apsūdzētajam kriminālprocesā, kamēr spriedums stājas spēkā, lai nodrošinātu sprieduma izpildi daļā par piespriesto brīvības atņemšanas sodu, ir atstājams iepriekš piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētajam lietā ir veikta alkohola koncentrācijas konstatēšanas pārbaude, atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 7.^{2} punkta un 368. panta pirmās daļas noteikumiem no apsūdzētā par labu valstij ir piedzenami procesuālie izdevumi, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas konstatēšanas veikto pārbaudi.

Tiesa, ņemot vērā to, ka konkrētais kriminālprocess ir uzsākts uz izbeigtas administratīvā pārkāpuma lietas materiālu pamata, un krimināllietā ir informācija par to, ka administratīvā pārkāpuma lietā, kurā ir pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanu, ir radušies izdevumi saistībā ar izņemtā transportlīdzekļa pārvietošanu un glabāšanu, atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 7.^{1} punkta un 368. panta pirmās daļas noteikumiem no apsūdzētā par labu valstij ir piedzenami procesuālie izdevumi, kas saistīti ar izņemtā transportlīdzekļa pārvietošanu un glabāšanu.

Rezolutīvā daļa

Tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 513., 514. pantu, 520. panta pirmo daļu, 523., 527., 528. un 529. pantu,

n o s p r i e d a :

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz astoņiem (8) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem (4) gadiem sešiem (6) mēnešiem.

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz sešiem (6) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo, otro un ceturto daļu noteikt /pers. A/ galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, piespriestos pamatsodus daļēji saskaitot, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteiktajam pamatsodam pievienojot papildsodu, kas ir noteikts par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, proti, brīvības atņemšanu uz vienu (1) gadu un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem (4) gadiem sešiem (6) mēnešiem.

Drošības līdzekli /pers. A/ kriminālprocesā, kamēr spriedums stājas spēkā, atstāt iepriekšējo – uzturēšanos noteiktā vietā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas konstatēšanas veikto pārbaudi, EUR 15,65 (piecpadsmit *euro* 65 centus).

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus, kas saistīti ar izņemtā transportlīdzekļa pārvietošanu un glabāšanu, EUR 130,21 (simt trīsdesmit *euro* 21 centu).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par procesuālo izdevumu piedziņu – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt (noprotestēt) tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā pēc sprieduma kopijas pieejamības dienas apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību (protestu) Vidzemes rajona tiesā.

Sprieduma kopijas pieejamības diena – 2020. gada 11. marts.

Tiesnesis A. Melbergs